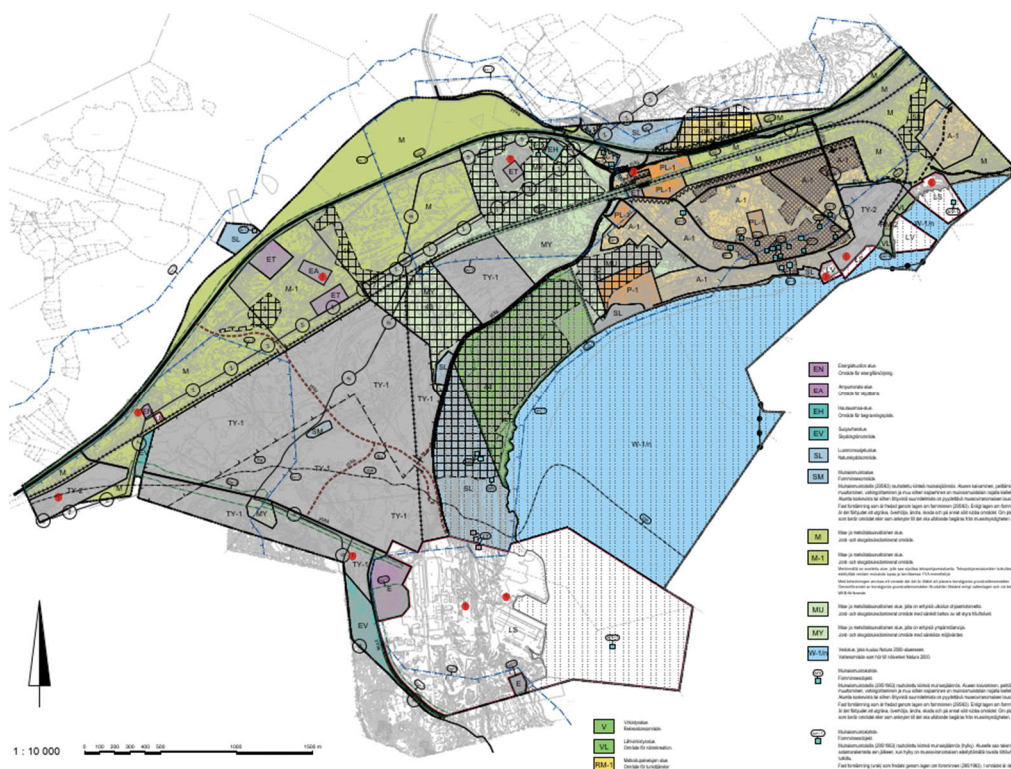

Generalplan för Koverhar och Lappvik område

Bedömning av klimatkonsekvenser

Förslagsskede

20.1.2021

Generalplan för Koverhar och Lappvik område

INNEHÅLL

1	Minimering av förbrukningen av naturresurser samt produktionspotentialen för förnybar energi	1
2	Möjliggörande av en hållbar livstil och minimering av konsumtionsbaserade utsläpp.....	2
3	Förberedelser för risker som uppstår genom klimatförändringen	3
4	Funderingar inför den fortsatta planeringen	3

Generalplan för Koverhar och Lappvik område Bedömning av klimatkonsekvenser

Förslagsskede

Hangö stads vision är att staden fram till 2025 ska vara en växande och attraktiv havsnära stad där det goda livet grundar sig på en smidig vardag, en trivsamt miljö och en livskraftig företagsverksamhet. Det nya i företagsverksamheten är branscher som stödjer hållbar utveckling. Hangö är en HINKU-kommun som strävar efter att minska sina utsläpp. Ett strategiskt mål är att minska CO₂-utsläppen från 2007 års nivå med 80 % fram till 2030. Då en generalplan utarbetas är det viktigt att på stadsdelsnivå se till att området kopplas till stadsstrukturen, servicenätet och nätverken. Genom generalplanen eftersträvas en sammanhållen samhällsstruktur som även beaktar en mångsidig grönstruktur och ekologiska förbindelser. För att minska utsläpp som orsakas av trafik ska hållbara färdmedel, såsom gång- och cykeltrafik och kollektivtrafik, prioriteras.

1 Minimering av förbrukningen av naturresurser samt produktionspotentialen för förnybar energi

De industriområden som ska delgeneralplaneras möjliggör industriverksamhet i närheten av Koverhar hamn och stärker på så sätt utnyttjandet av den befintliga infrastrukturen. Utvecklingen av hamnen förutsätter bl.a. byggande av bryggkonstruktioner och muddringar av fartygsfarleder, vilket förbrukar material och orsakar åtminstone kortvariga konsekvenser för havsbotten och vattendraget.

Industriområdena utnyttjar delvis det befintliga trafikinätet men förutsätter även att nya förbindelsevägar/matargator och broar byggs, vilket kräver naturresurser. Resurseffektiviteten hos infrastrukturen och den tekniska försörjningen kan påverkas bland annat genom att utnyttja återvunnet material. Nytt industriområde har anvisats på mark som lämpar sig väl för byggnadsverksamhet. Marken består främst av sand och kräver sannolikt ingen stabilisering eller massabyte. Således är även utsläppen mindre än vid byggande på ostabil mark. I grundvattenområdet är det bra om den nya vägförbindelsen byggs på en bank för att skydda grundvattnet. Detta förutsätter transport av jordmassor från andra håll. Vid den fortsatta planeringen är det möjligt att undersöka utnyttjande av muddringsmassor från hamnen i brobankarna. Massabalansen och materialförbrukningen kan bedömas noggrannare först i samband med den mer detaljerade planeringen, då byggbarheten, vägsträckningarna och -utjämningarna kan utredas och planeras. Längderna av vägar, gator och nätverk påverkas noggrannare av detaljplaneringen.

Genomförandet av nya industri- och bostadsområden minskar ytan av skogar som fungerar som kolsänkor (TY-1-områden och nytt A-1-område, sammanlagt cirka 265 ha). Den minskande skogsarealen preciseras först i samband med detaljplaneringen. Avverkningen av skog i ett område som omfattar en hektar minskar kollagret med 100 ton, vilket motsvarar cirka 370 tons koldioxidutsläpp (årligt koldioxidutsläpp från ca 30 finländare). Om skogen minskar med 150 hektar motsvarar det ett årligt koldioxidutsläpp från 4 500 finländare). Vid planläggningen av företagsområden är det viktigt att även komma ihåg deras ekonomiska konsekvenser, konsekvenser för kommunens konkurrenskraft, näringslivets verksamhetsmöjligheter och även möjligheter att påverka stävandet av klimatförändringen på ett positivt sätt. I området kan det placeras funktioner som kompenserar förlusten av kolsänkor i skogen. Förlusten kan även kompenseras genom att plantera skog någon annanstans. Vid den fortsatta planeringen borde man överväga att öka kollagret och kolbindande lösningar som kompenserar den avverkade skogen. Sådana lösningar är till exempel biokol och olika teknologiska lösningar som binder kol. Även

träbyggande och annan användning av kolbindande material kunde gynnas i området. Detta kan vid behov beaktas i detaljplaneskedet till exempel genom anvisningar för byggnads sättet.

TY-områdena bildar en tillräckligt stor helhet där det även är möjligt att placera funktioner inom cirkulär ekonomi som stödjer varandra. I området är det även möjligt att inleda produktion av förnybar energi. Med nuvarande teknologi lämpar sig området inte för vindkraftsproduktion eftersom det ligger nära bebyggelse. Generalplanen utgör inget hinder för energiproduktion i området. Vid den fortsatta planeringen vore det därför bra att kartlägga potentialen för produktion och genomförande av förnybar energi, till exempel genom att utreda områden som lämpar sig för elproduktion som baserar sig på solenergi eller utreda funktioner som finns eller anvisats till området och som producerar värme som biprodukt. Uppvärmningen av byggnaderna orsakar cirka 30 % av växthusgasutsläppen i Finland (klimatguiden.fi). I samband med detaljplaneringen är det även möjligt att undersöka huruvida det är möjligt att utnyttja passiv solenergi genom att placera byggnader på ett fördelaktigt sätt. Vid byggnadsplaneringen är det möjligt att beakta minimeringen av nedkylningsbehovet och skydd mot solgass, tillvaratagande av värme från frånluft, värmereflektion och andra husspecifika tekniska lösningar.

2 Möjliggörande av en hållbar livsstil och minimering av konsumtionsbaserade utsläpp

Genom generalplanen möjliggörs en liten utvidgning av bebyggelsen i Lappvik tätort. Lappvik tätort är ett landsbygdslignande område (Finlands miljöcentral/YKR 2010). I Lappvik tätort finns emellertid mångsidiga funktioner – utöver bebyggelse finns det även arbetsplatser och basservice men en del service erbjuds längre bort, till exempel i Hangö centrum och Ekenäs. Generellt sett uppstår flest resor mellan hemmet och platser för fritidshobbyer samt mellan hemmet och inköpsställen och andra platser där människor utövar sina ärenden.

Trafiken utgör en femtedel av växthusgasutsläppen i Finland. Utsläppen från en splittrad samhällsstruktur är betydligt större än utsläppen från en tät struktur. (klimatguiden.fi) Den generalplan som utarbetas verkställs genom detaljplaneringen och strukturen kan därför anses vara tät. Lappvik tätort ligger på cykelavstånd från arbetsplatserna i området. Genom generalplanen möjliggörs en förbättring av gång- och cykelförbindelserna mellan bebyggelsen i Lappvik och nya företagsområden. Genom detaljplaneringen är det dessutom möjligt att se till att det ordnas oavbrutna och trivsamma gång- och cykelleder av hög kvalitet till företagsområdena och genom dem samt att det ordnas cykelparkering på tomterna. Det är emellertid sannolikt att en del av de som arbetar i området rör sig med personbil trots att kollektivtrafikrutter som betjänar arbetsplatstrafiken skulle ordnas i området.

Arbetsplatsmängderna varierar efter bransch, och därför är det svårt att uppskatta antalet arbetsplatser i området. Det är inte heller känt hur långa arbetsresorna är för de som arbetar i området och vilka resor de har. Av denna orsak är det svårt att uppskatta arbetsresornas klimatkonsekvenser. I TY-1-områdena kunde byggnadseffektiviteten genomföras till exempel med exploateringsgraden 0,50, sammanlagt cirka 487 500 m² vy (om 50 % av TY-1-områdena genomförs som kvartersområden). Om företagens genomsnittliga yta skulle vara 5 000–10 000 m² vy, kunde cirka 50–100 företag med cirka 250–1 500 arbetsplatser etablera sig i området (i genomsnitt 5–15 arbetsplatser/företag). I trafikutredningen uppskattas industriområdenas resealstring vara 400–1 400 fordon per dygn inom personbilstrafiken och 200–900 fordon per dygn inom den tunga trafiken. Hamntrafiken har uppskattats till 300–600 fordon per dygn beroende på hamnens utvecklingsalternativ och antalet tågtransporter. Hamnens verksamhet baserar sig uttryckligen på trafik och transport av gods/material och därför är det inte ändamålsenligt att minska trafiken i anslutning till hamnen. Då markanvändningen genomförs och hamnverksamheten utvidgas ökar trafikmängderna kraftigt. Detta innebär även att koldioxidutsläppen ökar märkbart. Utsläppen ökar i takt med att trafiken sköts med bensin- eller dieseldrivna fordon. Utsläppen kan minskas genom att gynna förnybart bränsle, såsom biogas, etanol eller grön el. I området för generalplanen ligger även Lappvik hållplats som gör det möjligt att röra sig med tåg. Busstrafiken använder väg- och

gatunätet i området. Även valet av boendeort nära arbetsplatsen och främjande av kollektivtrafik och distansarbete minskar trafikutsläppen avsevärt. Utsläpp som uppstår genom trafiken kan inte uppskattas på ett tillförlitligt sätt på generalplanenivå.

I närheten finns mångsidiga fritidsmöjligheter och det är lätt att ta sig till grönområdena även utan bil. Till området anvisas rikligt med industriområde, men även natur- och kulturvärden har beaktats. Mångsidiga grönnät och bevarandet av dem förbättrar möjligheterna att anpassa sig till klimatförändringen samt möjligheterna att förändringarna återställs. Den grönförbindelse som går längs med kraftledningen mellan Oy ViskoTeePak Ab:s fabriksområde och det nya anvisade industriområdet är ganska smal, men i övrigt har de tvärgående grönförbindelserna mellan stränderna och de grönförbindelser som går längs med riksvägen och banan beaktats i generalplanen.

I planlösningen beaktas miljöstörningar, vilket innebär att det inte är tillåtet att placera sådana funktioner i området som orsakar miljöstörningar (buller, vibrationer, lukt, damm, ljuseffekter mm.). Detta ökar boendetrivseln i de närliggande områdena.

3 Förberedelser för risker som uppstår genom klimatförändringen

I samband med planläggningen identifierades risker som uppstår i grundvattenområdet. Strävan har varit att minska riskerna bland annat genom generalplanebestämmelser och hantering av dagvatten. Genomförande av grundvattenskydd vid livligt trafikerade leder skulle för sin del främja grundvattenskyddet.

Planområdet ligger vid havet och i synnerhet strandområdena utgör områden som är utsatta för försämrade vattenkvalitet och stigande havsyta som orsakas av att klimatet blir varmare. Om grundvattennivån är låg kan en stigande havsyta orsaka till exempel att saltvatten hamnar i grundvattnet och försämrar dess kvalitet. I dagvattenutredningen och planbestämmelserna fästes uppmärksamhet vid att infiltrera rent takvatten för att trygga grundvattenbildningen samt att leda bort/samla upp smutsigt dagvatten för att trygga grundvattnets kvalitet. Avledningen av dagvatten och översvämningrutter kommer att beaktas noggrannare i detaljplanen. Det är emellertid inte nödvändigt att fördröja dagvatten med tanke på extrema väderfenomen. Klimatförändringen orsakar dessutom mer extrema förhållanden, såsom störtregn, översvämningar, kraftig vind och långa torra perioder som i sin tur orsakar erosion. Dessa nya förhållanden ska beaktas noggrannare i de olika skederna av den fortsatta planeringen, såsom den mer detaljerade planeringen av byggnadernas placering och konstruktioner.

Naturvärden och naturens mångfald tryggas genom planbestämmelser. Naturskyddsområdena har beaktats genom områdesreserveringar (SL). Det marina skyddsområdet för Ekenäs och Hangö skärgård och Pojoviken, som är en del av nätverket Natura 2000, anvisas i planen genom punktstrasterbeteckning och omfattas även av en bestämmelse. De värdeobjekt och värdefulla områden som konstaterats i naturutredningarna har anvisats i planen som områden som är viktiga med tanke på naturens mångfald (luo-1, luo-2).

4 Tankar inför den fortsatta planeringen

Generalplanen för Koverhar och Lappvik område genomförs genom detaljplanering. I samband med detaljplaneringen och vidare i byggnadsplaneringen kan planeringslösningar som orsakar klimatkonsekvenser preciseras. I samband med den fortsatta planeringen kan bland annat följande faktorer behandlas:

- Utredning och möjliggörande av potential att producera och förverkliga förnybar energi, t.ex. utnyttjande av aktörernas biprodukter.
- Indelning av tomterna och tillräckliga områdesreserveringar med tanke på möjligheter att använda nya energikällor. Placering, soloptimerad disposition och riktande av byggnaderna
- Närproduktion och lösningar för cirkulär ekonomi, såsom användning av återvunnet material eller till exempel företagsverksamhet inom cirkulär ekonomi
- Kompensering av skogar och andra kollager, till exempel genom lösningar som binder kol
- Utnyttjande av det som finns och förverkligande av nytt på ett sätt som är förnuftigt med tanke på resurser
- Behov att röra sig minskas
- Jämförelser av livscyklar, till exempel skillnader mellan rivning, bevarande och materialalternativ
- Massabalans och hantering av jordmassor
- Kontinuerliga grönnät tryggas
- Placering av alternativ drivkraft i området, t.ex. elladdningspunkter och andra alternativa bränslen (biogas och etanol)
- Områden och byggnader som är flexibla med tanke på ändringar
- Minimering av nedkylningsbehov och skydd mot solgass samt tillgång till ljus
- Effektiv och smidig avfallshantering